herpy

GECKOR

Taylor's fat-tailed gecko

Hemitheconyx taylori

En lugn, marklevande gecko från de torra trakterna i Somalia och Etiopien, med sammetsmjuk hud, en kort, fet svans och ögonlock. *Hemitheconyx taylori* är sällsynt i terrarier och kräver mer värme än de flesta geckor i samma familj.

Familj: Eublepharidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**11-14 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**10-20 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Öken och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**50 × 45 × 45 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**29-32 °C**
Värmeplats	**40 °C**
Temperatur, natt	**25-26 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Valfritt**
Vintervila	**22-25 °C** 16-17 veckor
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma eller parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**2 ägg**
Inkubation	**43-70 dagar** vid 28-32 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Hemitheconyx taylori är en medelstor gecko i familjen Eublepharidae, vars arter till skillnad från de flesta andra geckor har rörliga ögonlock. Huden är mjuk och sammetslen, kroppen är kraftig och svansen är kort och tjock. Den används som fettlager, så en välnärd gecko har en fyllig svans. Huvudet är avrundat i nosen, och ryggen är täckt av små korn med utspridda, förstorade, köldade fjäll. Dessa knoppar är tydligare än hos släktingen *H. caudicinctus*.

Grundfärgen är ljusbrun, mörkare på nosen och på sidorna av huvudet, och undersidan är vit. Breda, mörkare band löper tvärs över nacke, länd, svansrot och svansens mitt. Hanarna har 23-28 förstorade porer framför kloaken, och de är revirhävdande.

Arten beskrevs 1930 av Hampton Wildman Parker utifrån djur från det dåvarande Brittiska Somaliland. Den blir 11-14 cm från nos till kloak. Den är varken lika utbredd eller lika välkänd i terrarier som *H. caudicinctus*, och flera av siffrorna i den här vägledningen är lånade från den nära släkten.

Utbredning och livsmiljö

Hemitheconyx taylori lever i nordöstra Afrika, i norra Somalia och östra Etiopien. Typlokalen är Hegligab-distriktet i det dåvarande Brittiska Somaliland, på omkring 460 meters höjd.

Det är oklart hur utbredningen exakt ser ut, och kartan här är därför bara en grov uppskattning. Fynd långt utanför det här området kan härröra från djur i fångenskap eller felregistreringar.

> **Naturlig utbredning:** Somalia och Etiopien.

LIVSMILJÖ

Arten lever på torra, öppna ytor med ökenliknande landskap på omkring 640-1.250 meters höjd. Den är nattaktiv, lever på marken och håller sig om dagen gömd i små hålor under stenar. Den är svår att få syn på i naturen. Födan består av långsamma insekter.

De varma dalar där arten förekommer kan på dagen ligga på omkring 28-38 °C. Det är mycket varmare än hos de flesta andra arter i familjen, och därför måste terrariet vara varmt.

Skötsel

TERRARIET

Ett par vuxna djur kan hållas i ett terrarium på minst 50 × 45 × 45 cm (längd × bredd × höjd). Större är bättre. Håller du fler än ett par behövs extra utrymme och många gömställen. Hanar är revirhävdande och ska inte hållas tillsammans.

Som botten fungerar lera för vuxna djur. Inred med stengömslen och bamburör, en låg vattenskål och ett fuktigt gömställe med mossa eller fuktigt papper som djuret kan använda när det ska ömsa hud. Gömställena ger ro på dagen, och den varma sidan bör ha ett torrt gömställe. Terrariet ska vara torrt och uppvärmt i ena änden och svalare i den andra, så att geckon själv kan välja temperatur.

TEMPERATUR

Hemitheconyx taylori behöver ha varmt: på dagen 29-32 °C i terrariet och en varm punkt precis under värmekällan på omkring 40 °C. På natten hålls temperaturen på 25-26 °C. Använd en spotlampa på cirka 40 W som värmekälla och en termometer, och släck lampan om temperaturen i terrariet blir för hög.

På vintern kan arten få en viloperiod på omkring fyra månader, från november till februari. Då ligger temperaturen på 24-26 °C på dagen och 22-23 °C på natten, utan varm punkt. I februari höjs temperaturen igen till de normala värdena. Arten hålls varmare än de flesta andra arter i familjen, så kontrollera alltid att den varma sidan verkligen når 40 °C.

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten i terrariet ska ligga på 40-60 %. Man sprayar inte, eftersom arten kommer från ett torrt område, och en vattenskål med friskt vatten ger tillräckligt med fukt. Byt vattnet regelbundet, och låt ett fuktigt gömställe finnas tillgängligt hela tiden, så att hudömsningen går lätt. Mossa eller fuktigt papper i gömstället håller fukten utan att göra resten av terrariet blött. Mät luftfuktigheten med en hygrometer.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv, och behovet av UVB är inte dokumenterat, men ett lysrör med fullt spektrum ovanför terrariet är vanligt. Under aktivitetsperioden är dagslängden 14 timmar. På vintern, under viloperioden, behövs inget ljus. Se alltid till att det finns skugga i en del av terrariet, så att geckon kan dra sig undan ljuset.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Hemitheconyx taylori lever uteslutande av insekter. Vuxna djur får kackerlackor, syrsor och andra insekter, 2 gånger i veckan, 4-5 stycken per djur. Ge dessutom 1-2 vita zophobaslarver till varje djur en gång i veckan. Under viloperioden matas det fortfarande 1-3 gånger i veckan.

Pudra insekterna med kalk vid varje utfodring, och ge ett vitamintillskott, gärna med D3, en gång i veckan från det att djuren är ungefär två månader gamla. Kalk är särskilt viktigt för unga djur och äggläggande honor. Unga djur kan vara svåra att få att äta (se Uppfödning).

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Hemitheconyx taylori är en fredlig gecko, men det finns inte mycket dokumenterat om hur den tål att hanteras. Hanarna är revirhävdande, och två hanar ska inte hållas tillsammans. Ett par eller en enda gecko kan hållas utan problem. Ta aldrig tag i svansen, eftersom den kan kastas av vid fara och bara växer ut igen i en annan form. Nya djur ska få lugn och ro att komma till rätta i några veckor.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på de förstorade porerna framför kloaken, som hos den här arten är 23-28 till antalet. Det finns ingen dokumenterad säker ålder eller vikt för avel hos arten. För den nära släktingen *H. caudicinctus* sätts hanarna i avel från omkring 7 månader och 40 g och honorna från omkring 8 månader och 45 g, men siffrorna är lånade och kan inte utan vidare överföras.

PARNING

En viloperiod på vintern med lägre temperatur och utan ljus främjar aveln, som börjar när temperaturen höjs igen efter vilan. Sätt in hanen till honan och håll koll på dem under de första dagarna.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger sannolikt två ägg åt gången, som hos släktingen *H. caudicinctus*, där honan lägger tre till fem kullar om året. För *H. taylori* är antalet kullar inte dokumenterat. Ge honan en äggläggningslåda med jämnt fuktigt substrat av torv och vermikulit, placerad bort från värmekällan så att den inte torkar ut. Utfodra honan rikligt och ge kalk vid varje utfodring under hela säsongen.

INKUBATION

Äggen kläcks efter 55-70 dagar vid 28-29 °C och efter 43-48 dagar vid 31-32 °C, och temperaturen avgör könet. Siffrorna är lånade från *H. caudicinctus*, eftersom inkubationen inte är dokumenterad för *Hemitheconyx taylori*. Äggen är känsliga för för mycket vatten. Använd jämnt fuktigt substrat av torv och vermikulit som inte droppar när det kläms.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Det är svårt att få ungarna av *Hemitheconyx taylori* att äta, och det är den största utmaningen vid uppfödningen. Håll dem i ett litet terrarium med papper som botten, samma temperaturer och samma luftfuktighet som de vuxna, och ge små insekter med kalk. Börja utfodra ett par dagar efter kläckningen. För *H. caudicinctus* flyttas ungarna till vuxet terrarium vid omkring 15 g, men siffran är lånad.

Hälsa och vanliga misstag

Hemitheconyx taylori är så sällsynt i terrarier att det bara finns få erfarenheter av sjukdomar. De vanligaste problemen vid skötseln är:

- Unga djur som inte vill äta. Håll dem varma och ge små, rörliga insekter.
- Kalkbrist, särskilt hos unga djur och äggläggande honor. Pudra insekterna med kalk och ge regelbundet ett vitamintillskott.
- För låg temperatur. Arten kommer från ett varmt område och trivs inte i ett kallt terrarium.
- Hudrester som sitter fast. Ge ett fuktigt gömställe, så att hudömsningen går lätt.

Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om geckon går ner i vikt, slutar äta i flera veckor eller verkar slö.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.

Hela guiden med karta och uppdateringar: herpy.org/sv/geckor/hemitheconyx-taylori